Omgevingsdienst
noordzeekanaalgebied

Memo

voor	Team bodem, dossier bodemlood
kopie aan	-
datum	12 juli 2017
van	5.1, 2, e Omgevingsdienst NZKG (OD)
telefoon	5.1, 2, e
e-mail	5.1, 2, e @odnzkg.nl
onderwerp:	Soundbites van de sprekers tijdens de loodmiddag in Zaandam
wanneer:	donderdag 6 juli 2017
zie ook:	de prestentaties van de sprekers

5.1, 2, e ***– wethouder duurzaamheid Zaanstad***

Zaanstad heeft zelf een loodnorm gesteld want ze wilden niet wachten op het Rijk. De trigger waren de jonge kinderen die blootgesteld kunnen worden. Zaanstad neemt het IQ-effect serieus.

5.1, 2, 5.1, 2, e ***– ministerie I&M***

Bodemlood is toch wel een ingewikkeld probleem. En het gevaar bleek groter te zijn dan van te voren gedacht. Er wordt vaak gevraagd of de interventiewaarde niet omlaag moet, maar voorlopig komt er geen nieuwe norm omdat 1) het heel moeilijk is een veilige norm te vinden 2) het beleidsterrein lood veel breder is: relatie is met andere loodnormen, bijvoorbeeld in voedsel 3) diffuus ernstig verontreinigde gebieden moeilijk zijn aan te pakken, helemaal als je de interventiewaarde gaat verlagen, dan kan je areaal zomaar met 50% toenemen.
Hij sluit niet uit dat er in de toekomst misschien toch een nieuwe norm komt. Hij is heel blij met de Zaanse aanpak en vind het goed dat de bevoegde overheden hierover met elkaar in gesprek te gaan.

5.1, 2, e 5.1, 2, e ***– RIVM***

Lood is geen nieuw probleem. Er zijn al generaties mensen aan blootgesteld. Laatste decennia is de blootstelling flink verminderd (lood uit benzine, verf, speelgoed). RIVM heeft loodkennis gebundeld. ESFA (European Safety Food Agency) onderschrijft dat de blootstelling aan lood kan leiden tot IQ-verlies bij jonge kinderen. Dit probleem moet worden aangepakt. Bodemlood komt overal voor, in stedelijke en landelijke gebieden. Hij stelt dat normen niet nodig zijn als je een handelingsperspectief biedt voor de aandachtsplekken, dat zijn met name plaatsen waar kinderen veel zijn. Het is zinvoller om te kijken naar de blootstelling. Waar is die hoog? Hoe herken en lokaliseer je piekconcentraties. Die plekken moet je aanpakken. In Sanscrit wordt een module opgenomen waarmee je een rangorde zou kunnen maken.

5.1, 2, e5.1, 2, e ***– GGD Groningen***

GGD's hebben zich afgevraagd hoeveel IQ-verlies acceptabel is en zijn op een maximum van 3 punten gekomen. Door dit in C-soil om te rekenen naar bodemwaarden zijn ze met een gezondheidskundig advies op het RIVM rapport gekomen (niet juridisch bindend). Bij hoge concentraties moet je duidelijk maken aan de bewoner wat er moet gebeuren. Je moet een handelingsadvies kunnen geven.
De gebruiksadviezen die gebruikt kunnen worden zijn 1) zandbak en afdekken met gras of tegels om ingestie kinderen te voorkomen 2) moestuinbakken om eten van groente uit verontreinigde tuin te voorkomen. Vruchtbomen zijn geen probleem 3) algemene hygiëne toepassen: schoenen uittrekken en handen wassen.

5.1, 2, e 5.1, 2, e ***– gemeente Zaanstad***

Anderhalf jaar geleden is het bestuurlijk traject ingezet wat nu tot de Zaanse saneringsmethode heeft geleid. Communicatie is heel belangrijk vanwege mogelijke onrust bij bewoners. Maar ook om het naleefgedrag van je gebruiksadviezen te stimuleren. Het Zaans saneringscriterium is 800 mg/kg voor wonen met tuin. Dit is de norm wanneer de gebruiksadviezen niet meer voldoen. De Zaanse grasmat moet worden beschouwd als een tijdelijke beveiligingsmaatregel. Je weet niet hoe deze er over 30 jaar uitziet.

5.1, 2, e ***– LievenseCSO***

Provincies ZH, NH en UT maken een inventarisatie van aandachtsgebieden in hun beheergebied. Met het RIVM wordt ook gekeken of het Zaanse criterium van 800 mg/kg ook hier kan worden gebruikt.

5.1, 2, e 5.1, 2, e ***- CE Delft en*** 5.1, 2, e ***– Tauw***

Voor de Maatschappelijke Kosten Baten Analyse zijn ze aan de slag gegaan met de centrale vraag ‘Wat is de beste manier om het risico van bodemlood te beheersen vanuit een maatschappelijk oogpunt?’. Je wilt zoveel mogelijk neurologische schade bij kinderen voorkomen want intelligentieverlies heeft een negatief verdieneffect voor NL. Wegen de kosten op tegen de baten? Er is gekeken naar het aanpakken van speeltuinen, tuinen en plantsoenen in kinderrijke wijken door faciliteren (dun laagje zand) of saneren (leeflaag, verwijderen). Hierbij is uitgegaan van een gemiddeld loodgehalte van 50 à 1200 mg/kg. Niet iedereen heeft een moestuin. Een kinderrijke wijk heeft 3 kinderen/hectare. De gemiddelde wijk in NL heeft 2,3 kinderen/ha. Conclusie: iets doen is altijd goed, heeft een effect. Minimaal faciliteren levert IQ-winst op voor de wijk, helemaal in een kinderrijke wijk.
Aanbevelingen: richt communicatie vooral op jonge ouders en zwangere vrouwen. Werk gebiedsgericht. Niet een of twee speelplaatsen aanpakken, maar alles in een keer. Voorkom blootstelling vooral op kinderspeelplaatsen, de kosten hiervan zijn lager dan aanpak tuinen en plantsoenen. Blijf communiceren. Belangrijk dat gebruiksadviezen gericht blijven op beschermen van de doelgroep, kinderen van 0 t/m 6 jaar.

5.1, 2, e , e ***– Tauw***

In Sanscrit wordt een loodmodule opgenomen voor inschatting van de gezondheidsschade op gebiedsniveau. De blootstelling aan lood wordt vooral opgebouwd in de kindertijd van 0 t/m 6 jaar. Lood wordt snel opgenomen in het lichaam maar wordt langzaam uitgescheiden (halfwaardetijd van ongeveer 4 jaar). Daarom is kindertijd de kritische fase. Maatregelen in deze fase hebben daarom het grootste effect. Eerste klap is hier zeker een daalder waard.
In het voorjaar is er een bèta-test gedaan om zones te definiëren. In de module kunnen gebieden met verschillende blootstelling bij elkaar opgeteld worden. Module De testers waren positief, de module heeft meerwaarde.
De module zal verder ontwikkeld worden. Er moet een richtlijn komen voor de invoerwaarde (gemiddelde, P95, andere waarde). Er komt een pilot voor de casus Kinderdijk. Er kunnen nog pilots aangeleverd worden.
De module is na de zomer voor iedereen beschikbaar.

5.1, 2, b , e ***– slotwoord dagvoorzitter***

Bodemlood: dweilen met de kraan dicht maar dweilen helpt. Stel prioriteiten en ga aan de slag met je bestuurder. De Omgevingswet biedt beleidsvrijheid: ga na hoe je met je gebied om wilt gaan.

